

Academia Română

Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

GCSID

Violență și drept

Oana RIZESCU

Justiție după ocupație. Obicei și pravilă în Țara Românească (1774-1782)

Bogdan MATEESCU

Justiție sub ocupație. Civili și armata rusă în Țara Românească (1831-1835)

Moderator: conf. Andrei Florin Sora

(Universitatea București, Facultatea de Istorie)

23 mai 2024, ora 11

Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

Bd. Aviatorilor, nr. 1

București

Academia Română

Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

GCSD

Violență și drept

La întâlnirea din 23 mai 2024 a **Grupului de Cercetare pentru Studiul Istoriei Dreptului** – structură a Programului I „Surse, instrumente de lucru și istorie socială” din cadrul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” – propunem o dezbatere despre relația dintre violență și drept prin investigarea tensiunilor create între cadrul normativ și deciziile de impunere a ordinii din timpul ocupațiilor militare ruse din Țara Românească de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. În „stările de excepție” create de războaiele ruso-austro-turce și ocupațiile militare rusești, atât autoritățile române, cât și autoritățile militare rusești din teritoriu și-au adaptat normele de aplicare a legii pentru a putea controla populația și militarii. În acest fel, noile raporturi de putere stabilite la nivel politic în Țara Românească permit analiza funcționalității unei distincții operate în teoria politică și anume între „violența care fondează dreptul” și „violența care îl conservă”. Mai precis, cele două studii de caz românești explorează domeniul aplicării dreptului în două momente istorice diferite: după ocupația militară rusă (5 noiembrie 1769-10 iulie 1774), în timpul domniei lui Alexandru Ipsilanti (1774-1782), și cel din timpul administrației ruse din 1828-1834, care va culmina cu adoptarea Regulamentului Organic al Țării Românești (iulie 1831). Deși în faze diferite de evoluție, sistemul normativ perturbat (vechiul drept românesc) și stimulul extern (armata rusă) au fost în relație în ambele secvențe istorice.

Oana RIZESCU în *Justiție după ocupație. Obicei și pravilă în Țara Românească (1774-1782)* prezintă funcționarea justiției în timpul importantei domnii a lui Alexandru Ipsilanti, marcând contextul politico-militar și modul în care au fost acceptate sau respinse ponturile de organizare judecătorească și Pravilniceasca Condică. Sunt favorizate perspectiva dinamicii procesuale și a motivațiilor din hotărârile nou înființatelor departamente de justiție, percepția asupra instabilității create de „volintiri” și nevoia de stabilitate și de dreptate. Formele de obediență sau de rezistență politico-juridice manifestate cu această ocazie sunt revelatoare pentru pregătirea conceptuală a elitei politice românești și toleranța acesteia la propunerile de schimbare.

Bogdan MATEESCU în *Justiție sub ocupație. Civili și armata rusă în Țara Românească (1831-1835)* pune în evidență faptul că Administrația rusă a Principatelor (1828-1834) a fost prilejul ca Rusia să se erijeze într-o putere protectoare reformatoare. Una din căile abordate de guvernatori în acest scop a fost cât se poate de directă: consultarea populației cu privire la slujbașii abuzivi. În același timp, însă, au fost trecute cu vederea chiar plângerile împotriva soldaților ruși. Dacă demiterea unui slujbaș autohton s-a dovedit relativ ușoară, anchetarea propriilor militari a dat foarte puține rezultate, punând la încercare relația dintre cele două administrații, militară și autohtonă. De la corupții concurente până la două lupte diferite împotriva corupției, o istorie militară a acestei ocupații ne ajută să înțelegem mai bine atitudinea guvernanților și comandanților ruși în Țara Românească.

Întâlnirea are loc în format hibrid <https://meet.google.com/alp-vaok-eom> Contact: oana_rizescu@yahoo.fr